

HALÁL ÉS ÖRÖK ÉLET

Világnézetek, filozófiai felfogások és vallási rendszerek arcélét döntően befolyásolja a halál miértjére, értelmére és az utána feltárló dimenzióra adott felelet. Korunk sem kivétel. — Mindig voltak, akik struccpolitikát akartak űzni ezen a téren: messziről kerülték még a temetőt is, nehogy a halál gondolata felmerülhessen bennük. Ebben az értelemben tett bíráló megjegyzéseket Jacques Maritain már a 40-es években egyes amerikai eljárasmódokra: a ravatalozó halk zenéje, a halott kifestett arca, a szinte pillanatokra leszűkített és tökéletes ceremóniával megrendezett „utolsó látogatás“ . . . Mintha csak kendőzni, felejteni akaróknak az esemény magját: jaj, csak észre ne vegyük a változást, jaj, csak hamar túlessünk rajta! Azóta sok minden meghonosodott ezekből az európai és a termelésre—fogyasztásra beállított országokban is. — Igaz, „a tiltott visszatér“ jelisége a másik oldal újraéledését is magával hozza. Külön klinikákat kezdenek felállítani, ahol az ember „emberhez méltóan“, azaz lehetőleg tudatos állapotban, embertestvéreinek szorgoskodásától és imáitól kísérve halhat meg. Kübler-Ross orvosnő tanulmányai után nem egy nagy kórházban tanfolyamok készítik fel az orvosokat, papokat, ápolókat, hogy minél emberibb módon állhassanak a haldoklók és hozzátartozók szolgálatára. Franciaországban pár éve megalapították a „halálakadémiát“ (académie de la mort). Az elnevezés talán groteszk, de szándékuk emberi. S végül ki ne ismerné „a halálból visszatértek“ élményeit ecsetelő könyvek sikerét? Tudományos és teológiai szempontból merülhetnek fel kérdések ezekkel az újabb keletű irodalmi termékekkel kapcsolatban, de a tény tagadhatatlan: az embereket izgatja, hogy embertársaik a „küszöbön“ találkoztak-e „valakivel“, milyenek látták a „túlvilágot“?

A keresztény sem kivétel. Jóllehet a hit sok kérdésre feleletet ad, mindenkinek újra át kell élnie e felelet tartalmát. S hogy ez mennyire nehéz lehet, arra emlékeztet Krisztus Getszemáni-beli haláltusája. A húsvét ugyan mindent átragyog fényével, de a keresztre a bűn sötétsége veti árnyékát.

Lehetetlen a kérdésszövevény minden szempontját elmélyülten tárgyalni folyóiratunk egyetlen számának keretében. Mindenekelőtt fel szeretnénk hívni a figyelmet a kérdésre, elgondolkoztatni néhány szempontján. Első helyen Nemeshegyi Péter tanulmányát hozzuk, amelyből kicsendül, hogy a keresztény számára is „élni édes, élni szép“. De tudja, hogy örök sorsa a földi élet halandóságában kezdődik. Örök életbe ve-

tett hite tehát nemcsak hogy nem menekvés evilági kötelezettségei elől, hanem „...itt kezd már épülni, itt közöttünk, a mennyország”.

A keresztény hit szerint az igazi örök élet az Isten létmódjában való részesedést jelenti. Ennek kezese pedig a feltámadt Krisztus. Ugyanakkor azonban értelmünk kutatja, mennyiben igazolható magának a lélek halhatatlanságának a ténye. Érdekes egy német közvéleménykutató intézet megállapítása, amely a 70-es években felmérést végzett a német katolikusok körében a püspöki kar megbízásából. Kitént, hogy a híveket első helyen az érdekelte (a megkérdezettek 35 %-át): van-e további élet a halál után, vagy a halállal vége mindennek? — Erre a kérdésre kapunk választ Weissmahr Béla cikkéből.

A halál és az örök élet kérdéseinél azonban nem elegendő az elméleti eszmefuttatás. A halálnál segédkezők számára végzett tanfolyamok alatt kiderült, hogy ezek akkor lesznek igazán eredményesek, ha a résztvevők (orvos, pap, ápoló) maguk is átélik, húsba-vérbe vágó őszinteséggel, a halál és az örök élet igazságait. VI. Pál pápa nem a nyilvánosságnak szánta sorait: lelkigyakorlatos feljegyzés volt. Annál megragadóbb mély hite és reménye, emberi őszintesége. — De a pusztá szembenézés a halállal nem elég. Könnyen áteshetünk a ló másik oldalára. A halál megmerevedett szemlélete halálba szédíthet, és sajnos sokak számára ez látszik kiútnak az „értelmetlenné vált” világból. Pedig az öngyilkosság nem végzet, hanem kihívás — elemezi Erwin Ringel professzor. „Az élők felé idejében kell odafordulnunk, ez kötelességünk. A kereszténynek különleges megbízatása van erre.” — Szöllősy Julianna gyermekpedagógus pedig utat mutat, hogyan magyarázhatjuk meg — szülők, hitoktatók — gyermekeinknek a halált és a húsvéti eseményt. De — teszi hozzá — „felnőtt és gyermek ugyanabban a csónakban ül itt ... a válaszkíséret egyaránt érvényes a nevelő gyakorlati munkájára és a felnőttekre is.” — Végül Albert István rendtársa, Schütz Antal portréját rajzolja meg a centenáriumi alkalmából. Századunk legnagyobb magyar teológusa könyveiben tárgyalt a halálról és az örök életéről, hosszú betegsége alatt azonban alkalma volt erre személyesen is jól felkészülni.

+

— Amikor ezt a halálról és örök életéről szóló húsvéti számunkat elkészítettük, még nem tudhattuk, hogy egy hozzánk nagyon közel álló drága élet áldozata lesz rajta a pecsét. Mikor k. Olvasóink lapunkat kézbe kapják, Isten kifürkészhetetlen akarata a Szolgálat „jó és hű szolgáját”, Marosi atyát már az örök Húsvétba szólította. Utolsó üzenetét végrendeletének befejező mondatával közvetítjük: „Áldással és szeretettel bocsúsóval Mindenkitől.” A szeretet pedig soha el nem múlik.

Olvasóink leveleit a továbbiakig erre a címre kérjük: „Szolgálat”, A-9800 Spittal/Drau, Kapellengasse 15.